

ΠΟΛΙΤΙΚΑ

WINE OF MYTHS
SERTIKO

≡ MENU

Συνεντεύξεις 09/10/2015

«Ποτέ η ανταλλαγή δεν έβλαψε όταν τα κριτήρια της σύνθεσης ήταν ισότιμα και δημιουργικά»

Συντάκτης: **Βαρβάρα Γκιγκιλίνη**

Μοιραστείτε το: [f](#) [t](#) [G+](#) [p](#)

Ελένη Γουρνέλου

- Η Ελένη Γουρνέλου είναι γνωστή στην τοπική κοινωνία όχι μόνο για την πολιτική της δράση αλλά και για τις θέσεις της για το προσφυγικό ζήτημα.
- Μέσα από τους κύκλους του Πανεπιστημίου Αιγαίου, όπου η ίδια είναι απόφοιτος του ΠΜΣ «Κοινωνική Ανθρωπολογία και Ιστορία» έχει ασχοληθεί ιδιαίτερα με τους πρόσφυγες ενώ έχει μελετήσει μέσα από τη διατριβή της, το φαινόμενο της ετερότητας που προκύπτει από τους πρόσφυγες –μετανάστες στις σύγχρονες κοινωνίες των ανεπτυγμένων κρατών. Σήμερα μιλάει στα ΠΟΛΙΤΙΚΑ για το θέμα αυτό ενώ τονίζει χαρακτηριστικά ότι μπορεί ο πρόσφυγας να μην είναι τουρίστας αλλά συμβάλλει με τον τρόπο του στην οικονομία των χωρών που διασχίζει...

Ποτέ κανείς δεν φαντάζονταν ότι το προσφυγικό κύμα θα είχε τέτοιο μέγεθος στο οποίο, μάλιστα, κυματοθραύστης θα ήταν τα νησιά του Αιγαίου και σε χειρότερη μοίρα η Λέσβος. Σε σχέση με το θέμα της διπλωματικής σας εργασίας στο Τμ. της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας, πως θα λέγατε ότι έχει δεχθεί αυτήν την ετερότητα ο μέσος Έλληνας;

Ε.Γ.: Το θέμα της εργασίας μου ήταν: “Χώρος, Μνήμη και Ετερότητα στο κέντρο της Αθήνας: Η «Πλατεία Βικτωρίας» μέσα από τις αναπαραστάσεις των Ελλήνων”. Μέσα από τα θεωρητικά κείμενα που αφορούσαν τον μετασχηματισμό του χώρου αλλά και την επιτόπια έρευνα που έκανα στην περιοχή της «Πλατείας Βικτωρίας» προσπάθησα να διερευνήσω την οπτική του χώρου από την μεριά των Ελλήνων, σήμερα. Αυτή η οπτική τους, κυρίως, είχε να κάνει με την εγκατάσταση των μεταναστών στη γειτονιά τους, στον δημόσιο χώρο (δρόμοι, Πλατεία, Πεδίο του Άρεως), στην καθημερινότητά τους εν γένει. Σημειώνω δε ότι ειδικά η περιοχή της «Πλ. Βικτωρίας» θεωρείτο στο παρελθόν μια ‘καλή’ αστική συνοικία. Κι’ αυτό είναι, επίσης, σημαντικό γιατί οι Έλληνες κάτοικοι της περιοχής είχαν διαφορετικές εντελώς αναπαραστάσεις από τη σημερινή εκδοχή. Είχαν μεγαλώσει με διαφορετικές αξίες ή και προσδοκίες σε μια περιοχή που είχε αίγλη αλλά, παράλληλα, σε αυτή κατοικούσαν άνθρωποι που στην εποχή τους ήταν αναγνωρίσιμοι (ηθοποιοί, καλλιτέχνες, ανερχόμενοι επαγγελματίες, έμποροι κ.α.). Επομένως η αλλαγή της γειτονιάς τους ήταν μια αναπάντεχη, θα λέγαμε, αλλαγή που δημιούργησε, κυρίως, αρνητικούς συνειρμούς στους Έλληνες.

Παρόμοιους συνειρμούς ως προς τη μεταβολή του δημόσιου χώρου πιστεύω ότι κάνουν και οι κάτοικοι της Λέσβου σήμερα εξαιτίας των προσφύγων. Δεν ήταν καθόλου τυχαία η άνοδος της Χ.Α. στις πρόσφατες εκλογές στο νησί, πράγμα που συνέβη και στη Κω. Γενικότερα, οι ντόπιοι είδαν τον δημόσιο χώρο **τους** και, έχει σημασία, αυτή η κτητικότητα, να “καταλαμβάνεται” από σημαντικό αριθμό ανθρώπων που, έστω και προσωρινά, μένουν στο νησί **τους**. Με αυτή την έννοια, ακόμα και η, σχεδόν παροιμιώδης ανεκτικότητα των ντόπιων, ήταν επόμενο να πληγεί και να υπάρξουν αντιδράσεις. Κάποιοι, μάλιστα, ξεπέρασαν τα όρια όπως αυτή των δυο εφήβων που πέταξαν βόμβες μολότοφ σε σκηνές προσφύγων αλλά και οι λεκτικοί χαρακτηρισμοί ντόπιων στο λιμάνι όταν δεν μπορούσαν να διασχίσουν τον δρόμο μπροστά στο λιμεναρχείο. Τους ενοχλούσαν τα σκουπίδια στο Καρά –Τεπέ, οι πολυπληθείς ομάδες προσφύγων που ανεβοκατέβαιναν στην περιοχή, οι σκηνές στα πάρκα και, προφανώς το γεγονός ότι και μέρη που είχαν συνδεθεί με την δική τους αναψυχή, όπως είναι το κολύμπι στα μπλόκια και η βόλτα στον

λιμενοβραχίονα, ήταν, πλέον, απαγορευτικά. Παράλληλα, όλα αυτά ταυτίζονταν, κάποιες φορές, και με άλλα στοιχεία των προσφύγων όπως είναι το χρώμα, το φύλο, η θρησκεία, ο τρόπος ντυσίματος, κυρίως, των γυναικών, θέματα πολιτισμού και καθαριότητας κ.α. τα οποία τους είναι ξένα στις 'δυτικές' τους συνήθειες.

Υπήρχαν βέβαια και οι συμπάθειες. Κυρίως, από ντόπιους που η οικογένειά τους ήταν προσφυγική και είχαν συνειρμούς από γιαγιά και παππού ή από άλλους που, εντελώς ανθρωπίνα, προσέγγιζαν τις ανθρώπινες καταστάσεις και τα αδιέξοδα που οι πρόσφυγες αντιμετωπίζουν στην πατρίδα τους εξαιτίας του πολέμου.

ΦΩΤΟ ΠΕΤΡΟΣ ΤΣΑΚΜΑΚΗΣ

Ποια είναι η άποψή σου για το μέλλον του φαινομένου αυτού;

Ε.Γ.: Το προσφυγικό δεν είναι σημερινό φαινόμενο. Προφανώς, έχει μέλλον όπως και παρελθόν. Επομένως δεν σταματά εδώ και γι' αυτό η Πολιτεία θα πρέπει να δημιουργήσει κατάλληλες υποδομές ώστε όταν η παγκόσμια κοινότητα δεν μπορεί να ανατρέψει τον πόλεμο και τους πρόσφυγες που είναι η συνέπειά τους, να μπορεί να αντιμετωπίζει ανθρώπινα αυτές τις μετακινήσεις και τη φιλοξενία των προσφύγων. Αυτή τη στιγμή το προσφυγικό αποφέρει τεράστια οικονομικά οφέλη σε ομάδες ανθρώπων όπως είναι οι μετακινητές αλλά και οι μεσάζοντες εν γένει σε όλο το φάσμα της πορείας των προσφύγων προς τις χώρες εγκατάστασης. Ο πρόσφυγας δεν είναι τουρίστας αλλά συμβάλλει με τον τρόπο του στην οικονομία των χωρών που διασχίζει. Κι αυτό δεν είναι καθόλου αμελητέο. Επομένως, όσο οι πόλεμοι συνεχίζονται με εξοπλισμούς που, κυρίως, τα δυτικά και 'πολιτισμένα' κράτη τροφοδοτούν και όσο τα οικονομικά οφέλη είναι ορατά τόσο για τα μικροπεριβάλλοντα όσο και για τις χώρες εγκατάστασης όπου η προσφορά εργασίας ανταλλάσσεται με χαμηλούς μισθούς τόσο η προσφυγιά θα κερδίζει μεν την ελευθερία της αλλά θα προσδένεται σε άλλου είδους δεσμό.

Θεωρείς ότι θα ήταν κέρδος για μας να τους εντάξουμε στο κοινωνικό μας σύνολο;

Ε.Γ.: Όλοι γνωρίζουμε ότι οι μεγάλες πόλεις, τουλάχιστον στη δύση, δεν κατοικούνται από αμιγώς ντόπιους κατοίκους. Τουναντίον, πρόκειται γι' αυτό που έχουμε συνηθίσει να ονομάζουμε πολύ-πολιτισμικές κοινωνίες. Κι αυτό κάτι δείχνει, αν μη τι άλλο. Ότι, δηλαδή, στο μέλλον, ακόμα και οι μικρές πόλεις, είναι δυνατόν, να κατοικηθούν από διαφορετικές εθνότητες ανθρώπων αφού οι συνθήκες της ζωής τους τους έφερε ως εκεί. Κάπως έτσι έχει γίνει με τις κοινότητες των Ελλήνων και, όχι μόνο αυτών, στο εξωτερικό. Το Λονδίνο είναι παράδειγμα πολύ-πολιτισμικών κοινοτήτων. Το ίδιο συμβαίνει, πλέον, και στην Αθήνα. Η περιοχή της Βικτώριας είναι γεμάτη από μετανάστες από την εποχή των Ολυμπιακών Αγώνων και μετά,, κυρίως μεταναστών από τα Βαλκάνια. Οι άνθρωποι χρειάζονται ειρήνη, πρόοδο και ευημερία για να επιβιώσουν και να καρπίσουν και, υπό αυτή την έννοια, θεωρώ ότι οι κοινωνίες υποδοχής θα πρέπει να δουν πολύ σοβαρά το θέμα της ενσωμάτωσης ανθρώπων που επιλέγουν την παραμονή τους στη χώρα μας. Ποτέ η ανταλλαγή δεν έβλαψε όταν τα κριτήρια της σύνθεσης ήταν ισότιμα και δημιουργικά. Όταν δεν υπήρχαν αποκλεισμοί και προκαταλήψεις εξαιτίας της ετερότητας. Γι' αυτό και οι πρόσφυγες πρέπει να σέβονται τους κανόνες μιας χώρας στην οποία μετακινούνται (προσωρινά ή μόνιμα) αλλά και οι ντόπιοι οφείλουν να προσφέρουν την ανθρώπινη αλληλεγγύη τους και τις κατάλληλες συνθήκες για τη παραμονή τους.

ΦΩΤΟ ΠΕΤΡΟΣ ΤΣΑΚΜΑΚΗΣ

Το θέμα της διαφορετικότητας τόσο της κουλτούρας όσο και της θρησκείας είναι κάτι που μπορεί να ξεπεραστεί;

Ε.Γ: Όλα μπορούν να ξεπεραστούν όταν δεν υπάρχει κακοβουλία και προκατάληψη. Φθάνει αυτή η διαφορετικότητα να μην είναι απειλή ή επιβολή. Ο κάθε άνθρωπος μπορεί να διατηρεί την ταυτότητά του ή να αποδέχεται διαφορετικά στοιχεία με επιλογή του χωρίς αυτό να εμποδίζει την ανθρώπινη σχέση. Από την άλλη μεριά, ο δημόσιος χώρος είναι δυνατόν να χρησιμοποιείται χωρίς ενόχληση από διαφορετικές ομάδες ανθρώπων που δεν ενοχλούν και δεν τον θεωρούν αποκλειστικά δικό τους. Σκεφτείτε ότι σε ένα πάρκο για παράδειγμα κυκλοφορούν από μητέρες με παιδιά μέχρι μικροπωλητές ή νέα παιδιά με κάνουν skate κ.α. που δεν αποκλείουν το ένα το «Άλλο» αλλά συνυπάρχουν. Τώρα αν υπάρχει θέμα ρατσισμού και 'εθνοτικής καθαρότητας' τότε μιλάμε για προκατάληψη που, κάποιοι έχοντας την εξουσία του χώρου, επιβάλλουν στρατηγικές αποκλεισμού. Μη ξεχνάμε ότι με αυτόν τον τρόπο, εκ των υστέρων ανακαλύπτουμε ότι επιβάλλονται κανόνες που αφενός διαφυλάσσουν σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους την κοινωνική οργάνωση αφετέρου δημιουργούν συνθήκες εξαίρεσης και αλλαγής Ένα τέτοιο παράδειγμα κοινωνικής οργάνωσης είναι και ο διαχωρισμός των δυο καταυλισμών που έχουν δημιουργηθεί στο Καρά-Τεπέ και τη Μόρια. Αυτό έχει γίνει, προφανώς, για να διαχωρίσει τους Σύριους από τους Αφγανούς και να διευκολύνει τη καταγραφή τους αλλά δεν παύει να είναι ένας διαχωρισμός. Διευκολύνει αλλά διαχωρίζει ταυτόχρονα.

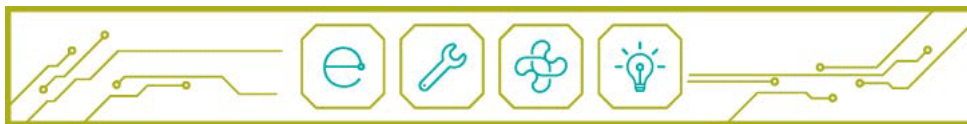
ΦΩΤΟ ΠΕΤΡΟΣ ΤΣΑΚΜΑΚΗΣ

Τα πράγματα στην κοινωνία εξελίσσονται δυναμικά και όχι στατικά. Κι αυτό δεν νομίζω ότι μπορεί εύκολα να το αρνηθεί κάποιος. Επομένως η διαφορετικότητα που δεν επιβάλλεται αλλά γίνεται αποδεκτή, σεβόμενη ένθεν κακείθεν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του «Άλλου», όπως είναι η κουλτούρα, η θρησκεία, το χρώμα το φύλο, η τάξη κοκ. συμβάλλει στο μπόλιασμα μιας κοινωνίας προς το καλύτερο και όχι προς το χειρότερο. Με αυτούς τους όρους, η Πόλη μπορεί να λειτουργεί «απελευθερωτικά» και να διαφυλάττει τις κοινωνικές ανάγκες που αν και αντιθετικές είναι και συμπληρωματικές, περιλαμβάνουν την ανάγκη της ασφάλειας αλλά και της διαφυγής, την ανάγκη της περιπέτειας αλλά και της σιγουριάς, την οργάνωση της δουλειάς αλλά και του παιχνιδιού, την αμεσότητα αλλά και τη μακροπρόθεσμη προοπτική. Σ' ένα τέτοιο πλαίσιο είναι δυνατόν να συνυπάρχουμε και να δημιουργούμε με αλληλεγγύη, σεβασμό και ανθρωπιά, πράγμα που στις μέρες μας λόγω και της οικονομικής κρίσης τείνει να εκλείψει.

- Η Ελένη Γουρνέλου είναι απόφοιτος του ΠΜΣ «Κοινωνική Ανθρωπολογία και Ιστορία» του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Μοιραστείτε το:

Tags: **featured**, GOYRNELOY

< ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΑΡΘΡΟ

ΕΠΟΜΕΝΟ ΑΡΘΡΟ >

« Οι πρόσφυγες μας διδάσκουν το νόημα της ζωής»

Ένα νέο κατάστημα με άριστες προδιαγραφές κι άψογη εξυπηρέτηση

Βαρβαρα Γκιγκιλινη Όλες οι δημοσιεύσεις

Ολοκλήρωσε τις σπουδές δημοσιογραφίας και σκηνοθεσίας ειδήσεων στο Εργαστήρι Δημοσιογραφίας ενώ παράλληλα σπούδασε τουριστικές επιχειρήσεις στη Γερμανία. Ασχολείται με παραγωγή ντοκιμαντέρ που αφορούν στο νησί της Λέσβου και από το 2010 δραστηριοποιείται στις εκδόσεις "Ταρταρούγα" .

Τελευταίες δημοσιεύσεις